

Knøttene - Christmas

Knøttene - Christmas

Innholdet på

Knøttene - Christmas holder mål nok til å fortjene toppkarakter, men presentasjonen står til stryk. Følgelig blir julefeiring med Knøttene bare sånn passelig midt på treet.

Peanuts - Christmas

Bill Melendez, Sam Jaimes, Phil Roman

Charles M. Schulz Creative Associates, Lee Mendelson/Bill Melendez Production, United Feature Syndicate (UFS)

1965-1986

Scanbox

4:3 Fullskjerm

Mono 1.0

71 min.

2

3

Juleklassiker i gråpapir

?Knøttene?, eller ?Peanuts? om du vil, er tegneseriekunst. Jeg skal la en av Charles Schulz? beundrere beskrive seriens og dens skapers betydning: ?Over the last century, there have been only a handful of truly great comic strips, comics that pushed the boundaries of the medium and tried to do more than tell little jokes as a relief from the atrocities described in the rest of the newspaper. Schulz does it all: He draws a beautiful comic strip, a funny comic strip, and a thoughtful, serious comic strip. For that, ?Peanuts? has achieved a level of commercial success the comics had never seen before. We should understand, as Schulz did, that the merchandising empire ?Peanuts? created would never have worked had the strip not been so consistently good.? Schulz skapte tegneseriekunst og et kommersielt imperium, men hva med filmatiseringen av hans univers? Ofte, men ikke alltid, vil spørsmålet handle om hvorvidt en film er i stand til å gjenskape kvalitetene i serien mer enn at den tilfører så mye. Det vil si, så lenge animasjonen formidle det som gjør serien god, er vi fornøyde.

DVDen

Knøttene ? Christmas inneholder filmene

Jul med Baltus Brun (1965) regissert av Bill Melendez,

Godt nytt år, Baltus Brun (1986) regissert av Melendez og Sam Jaimes, og

Hun skøyter godt, Baltus Brun (1980) regissert av Phil Roman. Alle er skrevet av Schulz selv.

Klassikeren blant dem er utvilsomt

A Charlie Brown Christmas!

Jul med Baltus Brun som fortjener sin plass i enhver julefilmkanon. I alt er det i følge IMDB, produsert 58 filmer for TV om Knøttene, og da skal det godt gjøres at alt er like interessant. I *Jul med Baltus Brun* får vi det beste fra tegneserien. Knøttene veksler mellom visuell humor, representert ved Snoopy og repeterende episoder (som Baltus? mislykkede forsøk på å sparke fotballen), og verbale poenger som like ofte er underfundige som lattervekkende. Karakterene har tydelige egenskaper, men de karikeres sjeldent så skarpt at vi ikke kan identifisere oss med dem. Knøttenes hovedperson Baltus/Charlie er en blanding av urokkelig pågangsmot og manglende prestasjonsevne innen de fleste av livets områder. Hans forsøk på å tiltrekke seg den lille rødhåredes oppmerksomhet, eller de nevnte forsøkene på å treffe fotballen som gang på gang ender med at han lander på ryggen, er eksempler. Slik består Knøttene av små episoder som

repeteres med større og mindre variasjon alltid forankret i karakterenes egenskaper.

I

Jul med Baltus Brun er Baltus bekymret for egen manglende julestemning. Som han sier det til kameraten Espen/Linus: ?Jeg tror det må være noe galt med meg, Espen. Det er snart jul, men jeg er ikke glad. Det føles ikke som det burde føles. Jeg tror jeg ikke forstår meg helt på julen. Jeg liker å få presanger og jeg liker å sende julekort og pynte treet og alt det der. Men jeg blir ikke glad for det. Jeg blir tvert imot ganske deppa.? Woody, nei, jeg mener Baltus oppsøker Sofies psykologbod og ender opp med jobben som regissør for juleoppsetningen. Etter en serie med komplikasjoner i instruktørrollen sendes han ut for å skaffe juletre og blant alle de perfekte plastikktrærne velger Baltus et stusselig, skrint, men ekte tre. De andre ungene håner Baltus før de selv oppdager skjønnheten i det treet og dermed julens egentlige budskap. Dette målbæres også av Espens resitasjon fra Lukasevangeliet. Det er altså en tradisjonell julefortelling hvor vi finner originalitet og særpreg i Baltus som målbærer schizofrenien som sniker seg på oss rundt disse tider. Vi vet så godt at det er noe annet og mer verdifullt knyttet til julehøytiden, men like fullt blir vi sugd inn i malstrømmen av gavestress og kjøpepress.

Stilen kler budskapet. Animasjonen er enkel og gir større oppmerksomhet til dialog og visuelle poenger. Replikkene er sofistikerte, men samtidig tror jeg budskapet oppfattes av barn så vel som voksne. Karakterene er såpass definerte at også her finnes det en appell på tvers av generasjonene. Til tross for at filmen nærmer seg 50 år (!) føles det ikke som den har gått ut på dato. Kanskje skyldes dette den enkle estetikken. Kanskje skyldes det at 60-tallet fortsatt føles moderne. Musikken bidrar i sterkt til filmens kulhet/coolness. Vince Guaraldis jazz er et perfekt akkompagnement til juleforestillingen til tross for at det ikke fremstår som trad. julemusikk. Nettopp derfor blir det her litt annerledes enn det vanlige. I tillegg til å gi noen kostelige dansescener bidrar den til å holde en viss distanse til juleklisjeene.

Godt nytt år, Baltus Brun spinner rundt Baltus? anstrengelser på kjærlighetsfronten og *Hun skøyter godt, Baltus Brun* tar for seg Pia Pernilles/Peppermint Pattys første store skøytekonkurranse. Begge filmene er severdige. Baltus som må kjempe seg gjennom Tolstojs *Krig og fred* i juleferien og drasser rundt på den 1136 sider tykke boka, og Fredrikke/Woodstocks som redder skøyteshowet gjennom plystrevirtuositet av ypperste merke, er fornøylig. Filmene er ikke på høyde med *Jul med Baltus Brun*, men likevel burde konklusjonen være klar, innholdet på denne utgivelsen tatt i betraktning. Løp og kjøp?

Nei, nei, nei. En DVD-utgivelse som har ?valg av episode? som ekstramateriale fortjener ikke

dine penger, finanskriser og alt. Du fortjener også muligheten til å se Knøttene på originalspråk. Ikke fordi den norske oversettelsen er dårlig. Stemmeleggingen fungerer helt fint den. Det er bare at jeg mener vi fortjener originalen i tillegg. Bilde- og lydqualität er ujevn, spesielt på *Jul med Baltus Brun*. Det har kanskje å gjøre med at dette er produsert for TV for lenge, lenge siden, men det forsterker inntrykket av at denne utgivelsen primært er gjort for å melke mer penger ut av Knøttene.

Mannen som innledningsvis hyllet Charles Schulz, var Bill Watterson. Muligens kunne Watterson ha bygget et tilsvarende imperium rundt 'Tommy og Tigeren?', men valgte i stedet å avvise alle tilløp til kommersiell utnyttning av karakterene. I 1995 tegner han dem inn i evigheten for et enklere liv uten fullt så mange kompromisser, slik han uttrykte det i sin avskjedshilsen til leserne. En skjebne ganske langt unna Snoopy og Baltus Bruns/Charlie Browns som finnes i en eller annen form, støpning eller substans i de fleste husholdninger. Men blir Knøttene dårligere som kunst av at dens hovedpersoner finnes på dynetrekket ditt? Ikke i seg selv, men problemstillingen er i høyeste grad sentral for moderne animasjonsindustri, og et problem med kommersialiseringen som også bidro til at Watterson sa konsekvent nei til all spinoff-produksjon. Som opphavsmann mister du kontrollen over hva som gis ut og dette går i siste rekke ut over publikum. Denne DVD-en fortjener ikke å bli gitt ut, men hvordan skal vi som forbrukere vite hva vi skal velge når alt er 'autorisert' fra opphavsmannen?

Knøttene fortjener bedre enn dette. Kjøp et eksemplar av *Jul med Baltus Brun* hvis du ikke har den i hylla. Filmen er en klassiker, men styr unna denne utgivelsen. Du fortjener bedre. Det er jo jul.

Anmeldt av Rune Kreutz, 08.12.08

Takk til Scanbox for anmeldereksemplar.

Ja

[knøttene_jul_cover;](#)